

Polisi rhestru – gwybodaeth i ddefnyddwyr y llys

1. Cyflwyniad

Y bwriad yw i'r Polisi Rhestru hwn gael ei ddefnyddio'n fewnol a/neu yn allanol ac fe'i cyhoeddir gydag awdurdod Uwch Farnwr y Llys Gwarchod.

- Mae'n nodi'r egwyddorion cyffredinol sy'n berthnasol i restru yn y Llys Gwarchod.
- Mae'n cefnogi'r prosesau a nodir yn Rheolau'r Llys Gwarchod.

Mae rhestru'n swyddogaeth a chyfrifoldeb barnwrol. Y prif ddiben yw sicrhau, hyd y gellir, bod pob achos yn dod i'r cam gwrandawriad yn unol â budd cyfiawnder ac y defnyddir yr adnoddau sydd ar gael mor effeithiol â phosibl a bod achosion, yn gyson ag anghenion y partïon, yn cael eu clywed gan Farnwr priodol gyda chyn lleied â phosibl o oedi.

Barnwyr sy'n gyfrifol am benderfynu sut yr aseindir achosion i lysoedd penodol ac am restru'r achosion hynny gerbron barnwyr penodol, gan weithio gyda GLITEM. Felly:

- (a) Yr Uwch Farnwr sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol dros y polisi rhestru yn y Llys Gwarchod yn Llundain ac yn y Llysoedd Rhanbarthol.
- (b) Y barnwr sy'n rhestru'r achos ar gyfer gwrandawriad sy'n gyfrifol am:
 - (i) y penderfyniad bod angen cael gwrandawriad ar gyfer achos
 - (ii) yr amcangyfrif o amser ar gyfer y gwrandawriad
 - (iii) lleoliad y gwrandawriad
 - (iv) fformat y gwrandawriad
 - (v) rhoi cyfarwyddyd ynghylch a yw'r gwrandawriad i'w restru fel busnes brys

- (c) Y Swyddog Rhestru/Rheolwr Dyddiadur yn Nhîm Rhestru ac Apeliadau'r Llys Gwarchod sy'n gyfrifol am weithredu'r polisi rhestru o ddydd i ddydd, o dan gyfarwyddyd yr Uwch Farnwr ac am weithredu cyfarwyddiadau'r barnwr rhestru. Mae gan y Swyddog Rhestru un o swyddogaethau pwysicaf y Llys ac mae'n gwneud cyfraniad hollbwysig at weithrediad effeithlon y Llys ac at weinyddu cyfiawnder yn effeithlon.

2. Principles of listing

Wrth bennu'r polisi rhestru, dylai'r Uwch Farnwr, yn ogystal â dilyn unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y Llywydd neu'r Barnwr Cyfrifol, ystyried y Prif Amcan yn unol â'r ystyr yn Rhan 2 o Reolau'r Llys Gwarchod 2007. Ymhellach i'r Prif Amcan bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol::

- (a) Diwallu anghenion partïon a all fod ag anghenion gwahanol - mae angen rhoi sylw arbennig i bobl ifanc a phobl fregus.
- (b) Sicrhau bod achosion yn cael eu clywed yn brydlon fel nad oes oedi wrth ddarparu cyfiawnder. Lle bydd Barnwr yn rhoi cyfarwyddyd bod yn rhaid cael 'gwrandawriad a fynychir' (gan gynnwys gwrandawriadau ffôn) yn y Llys Gwarchod, anelwn at restru 85% o wrandawriadau llafar o fewn 20 wythnos i gyfarwyddyd y Barnwr.
- (c) Rhoi cymaint â phosibl o rybudd am ddyddiad y gwrandawriad.
- (d) Gwneud yn siŵr bod Barnwr â'r awdurdod gofynnol ac ar y lefel farnwrol briodol ar gael i wrando pob achos a bod parhad barnwrol, pan fo hynny'n ddymunol neu'n bosibl.
- (e) Sicrhau cydbwysedd wrth ddefnyddio adnoddau, gan roi ystyriaeth i'r canlynol:
 - Defnyddio'r farnwriaeth yn effeithlon yn y Llys Gwarchod.
 - Defnyddio'r ystafelloedd sydd ar gael yn y llys yn briodol.

- Rhoi amser darllen digonol i'r farnwriaeth mewn achosion hir.
- Y cyfleusterau yn yr ystafelloedd llys sydd ar gael gan gynnwys anghenion diogelwch, maint a chyfarpar, megis cyfleusterau cyswllt fideo a sgriniau.
- Yr angen i gael cydbwysedd rhwng faint o farnwyr sydd ar gael i wrando achosion (gwrandawiadau a fynychir) ac i ddelio ag achosion heb wrandawriad a fynychir (gwaith blwch/gwrandawiadau papur).

Er y bydd yr arfer rhestru yn y Llys Gwarchod yn Llundain neu mewn llysoedd rhanbarthol sy'n cynnal achosion y Llys Gwarchod yn ystyried yr egwyddorion hyn, bydd yr arfer a fydd yn cael ei fabwysiadu yn amrywio o lys i lys gan ddibynnu'n benodol ar:

- Nifer yr ystafelloedd llys sydd ar gael a'r cyfleusterau sydd ar gael;
- Lleoliad
- Llwyth gwaith – faint ohono a sut fath;
- Daearyddiaeth yr ardal o gwmpas a'r cyfleusterau trafnidiaeth gyhoeddus;

3. Pennu'r arfer rhestru yn y Llys Gwarchod

- Yr Uwch Farnwr fydd yn pennu'r polisi rhestru cyffredinol mewn ymgynghoriad â barnwriaeth y Llys Gwarchod.
- Bydd yr Uwch Farnwr yn ystyried sylwadau a geir gan ddefnyddwyr cyffredinol y llys (lleyg a phroffesiynol) ac aelodau Grŵp Defnyddwyr y Llys Gwarchod wrth bennu'r arfer rhestru ac mewn adolygiadau achlysurol o'r arfer rhestru hwnnw.
- Dadansoddi perfformiad yn fisol: Bydd Rheolwr y Llys yn cwrdd yn rheolaidd â'r Uwch Farnwr a barnwyr eraill yn y Llys Gwarchod a darparu ystadegau ar nifer y 'gwrandawiadau a fynychir' a gafodd eu cynnal, a thrafod unrhyw faterion neu broblemau yng nghyswllt rhestru achosion a fynychir yn ogystal ag unrhyw faterion neu broblemau yng nghyswllt gwaith blwch heb ei gwblhau.

(c) Datrys anawsterau

- Lle y cyfyd anawsterau, pa un a ydynt yn ymwneud â rhestru'n gyffredinol neu ag achosion penodol, na all y Swyddog Rhestru nac Arweinydd y Tîm Rhestru ac Apeliadau eu datrys, bydd y mater yn cael ei gyfeirio i'w ystyried at y barnwr rhestru neu at yr Uwch Farnwr.
- Oni ellir datrys anghytundeb yn lleol, bydd y mater yn cael ei gyfeirio'n ddi-oed at y Barnwr Cyfrifol.

4. Adolygu achosion ac aseinio Barnwyr i achosion

- Adolygu achosion ar ôl eu derbyn yn y Tîm Rhestru ac Apeliadau, y Llys Gwarchod

Bydd y Swyddog Rhestru neu'r uwch staff rhestru dynodedig yn sicrhau bod yr holl bapurau ymhob achos a dderbynnir gan y Tîm Rhestru ac Apeliadau yn cael eu hadolygu fel bo'r swyddfa rhestru yn eithaf cyfarwydd â'r achosion gerbron y llys.

- Bydd yr Uwch Farnwr a'r swyddog rhestru yn trefnu ffordd foddhaol o sicrhau bod yr holl achosion sy'n cael eu rhestru yn y Llys Gwarchod yn cael eu rhestru gerbron barnwyr ar lefel briodol.

5. Trosglwyddo achosion i lys arall

(a) Ar ôl ystyried cais, ac yn unol â Chyfarwyddiadau Ymarfer y Llys Gwarchod (ac mewn ymgynghoriad â'r Uwch Farnwr os oes raid), efallai y bydd Barnwr yn y Llys Gwarchod yn Llundain yn penderfynu bod angen trosglwyddo achos i'w glywed gan Farnwr Uchel Lys neu Farnwr Cylchdaith. Mae Rheol 85 o Reolau'r Llys Gwarchod 2007 a Chyfarwyddyd Ymarfer 12a y Llys Gwarchod yn nodi bod yn rhaid i rai mathau o gais gael eu clywed gan farnwr Uchel Lys. ac mae gan Uwch Farnwr y Llys Gwarchod neu ei enwebai'r disgresiwn i drosglwyddo achos ar y sail hon.

(b) Efallai hefyd y bydd Barnwr yn y Llys Gwarchod yn Llundain yn penderfynu y gall gwrandawriad llafar mewn llys rhanbarthol fod yn fwy priodol ac yn fwy cyfleus yn ddaearyddol i'r partïon. Os felly, bydd y Barnwr yn rhoi cyfarwyddyd i drosglwyddo'r achos i'w glywed gan un o Farnwyr y Llys Gwarchod a fydd yn eistedd yn un o'r rhwydwaith llysoedd sy'n delio â gwrandawiadau llafar ar gyfer achosion y Llys Gwarchod.

(c) Os gwneir penderfyniad i drosglwyddo achos, bydd y Barnwr yn llenwi Ffurflen Trosglwyddo Achos, gan ddarparu rheswm dros y trosglwyddo, crynodeb o'r cais/materion, ac amcangyfrif amser ar gyfer y gwrandawriad; bydd staff y llys yn cadarnhau manylion y partion. Efallai hefyd y bydd y Barnwr yn cyhoeddi gorchymyn cychwynnol, a bydd fel arfer yn awgrymu naill ai y bydd y cais gael ei gyhoeddi neu ddim gan y Llys Gwarchod.

(d) Bydd y llys yn cysylltu â phartion unrhyw wrandawriad a drosglwyddir, gan roi lleoliad, amser a dyddiad ar gyfer unrhyw wrandawriad sydd wedi cael ei drosglwyddo naill ai i'r Uchel Lys neu i lys rhanbarthol y tu allan i Lundain. Dylai partion ffeilio unrhyw bapurau neu dystiolaeth bellach yn uniongyrchol gyda'r llys y mae'r gwrandawriad wedi cael ei drosglwyddo iddo. Gall y Tîm Rhestru Rhanbarthol yn y Llys Gwarchod yn Lundain roi cyngor (gweler y manylion cysylltu ar ddiwedd y ddogfen).

(e) Gwrandawiadau rhanbarthol: Os bydd Barnwr yn y Llys Gwarchod yn rhoi cyfarwyddyd i drosglwyddo gwrandawriad i un o farnwyr eraill y Llys Gwarchod yng Nghymru a Lloegr (fel arfer lle mae hyn yn fwy cyfleus i'r partion), anelwn at gwblhau'r gwaith o drosglwyddo'r ffeil i lys rhanbarthol cyn pen tri diwrnod gwaith. Mae ffeiliau achosion brys ac Uchel Lys yn cael eu trosglwyddo'n syth.

6. Trefnu'r rhestr gwrandawiadau

Rhestr dyddiol

i) Wrth lunio'r rhestr gwrandawiadau, rhaid i'r Swyddfa Rhestru ddefnyddio'r polisi rhestru a gall ystyried nifer o ffactorau, yn cynnwys:

- Ydy achos wedi cael ei neilltuo i Farnwr;
- Parhad rheolaeth farnwrol ar achosion, e.e. os yw Barnwr wedi delio â'r holl faterion blaenorol, gall fod yn ddoeth iddo barhau i ddelio â'r achos;
- Hyd y gwrandawriad;
- Ymrwymadau eraill y partion, lle bo hynny'n rhesymol bosibl;
- Unrhyw ofynion arbennig o ran diogelwch.

7. Nifer y barnwyr sydd ar gael ar gyfer gwrandawiadau nad ydynt yn rhai brys

Bydd barnwyr yn y Llys Gwarchod yn Lundain yn treulio o leiaf un diwrnod llawn yr wythnos yn delio â gwaith blwch. Bydd y Swyddog Rhestru yn dyrannu diwrnodau 'gwaith blwch' i bob barnwr hyd at dri mis ymlaen llaw. Ni fydd y Swyddog Rhestru yn rhestru gwrandawiadau a fynychir ar gyfer unrhyw farnwr ar ddiwrnod gwaith blwch os oes dyddiad arall addas ar gael neu lle gellir rhestru'r achos gerbron barnwr arall.

Bydd un barnwr yn delio â dim ond gwaith blwch bob wythnos. Bydd y Swyddog Rhestru yn dyrannu wythnosau 'gwaith blwch' i bob barnwr hyd at dri mis ymlaen llaw. Ni fydd y Swyddog Rhestru yn rhestru gwrandawiadau a fynychir ar gyfer unrhyw farnwr yn ystod wythnos gwaith blwch os oes dyddiad arall addas ar gael neu lle gellir rhestru'r achos gerbron barnwr arall.

Bydd y Swyddog Rhestru yn ystyried amseroedd cydymffurfio mewn gorchmynion cyfarwyddiadau ac amseroedd aros statudol ar gyfer cyflwyno a hysbysu a faint o farnwyr sydd ar gael a bydd yn rhestru achosion ar gyfer y dyddiad cyntaf a fydd ar gael wedi hynny.

Ni fydd mwy na thri barnwr yn cael eu rhestru ar gyfer gwrandawiadau a fynychir ar unrhyw un diwrnod.

8. Achosion Brys

Bydd achosion brys yn cael eu rhestru ar y dyddiad neu yn y cyfnod a bennir gan y barnwr lle bo hynny'n bosibl. Os yw'r achos yn cael ei restru ar ddyddiad sydd wedi'i neilltuo i waith blwch, bydd y gwrandawriad yn cael blaenoriaeth os bydd y barnwr rhestru yn rhestru'r mater i'w ystyried gan farnwr a fyddai fel arall yn delio â gwaith blwch ar y diwrnod hwnnw.

Bydd gwaith blwch brys yn cael ei gyflwyno'n ddyddiol i'r barnwyr ac yn cael sylw ar yr un diwrnod lle bo hynny'n bosibl. Dyma categorïau gwaith blwch brys:

- Ceisiadau am ganiatâd i gyhoeddi (*to issue*)
- Colli Rhyddid
- Lles Personol
- Ceisiadau a wneir gan y Gwarcheidwad Cyhoeddus
- Ceisiadau interim am orchmynion brys gan ddefnyddio ffurflen COP9

9. Swmp Restrú

Mewn sefyllfa lle mae'n debygol y bydd achosion yn cael eu setlo heb yr angen am wrandawriad a fynychir, byddant yn cael eu bloc-restru ar gyfer y barnwr sydd wedi'i ddyrannu i ddiwrnod gwaith blwch ar ddiwrnod penodol bob wythnos ar gyfer gwrandawriad i roi cyfarwyddiadau neu wrandawriad i wneud penderfyniadau (fel arfer dros y ffôn gydag amcangyfrif amser o 30 munud). Os oes angen cael gwrandawriad a fynychir wedyn, bydd yr achos yn cael ei restru yn unol â'r cyfarwyddiadau a roddir gan y barnwr rhestru.

10. Cymorth pellach gan y Llys Gwarchod

Y Llys Gwarchod – Gwasanaeth Ymholiadau'r

Llys 0300 456 4600 (ar gyfer ymholiadau cyffredinol)

Byddwn yn gwneud ein gorau glas i reoli achosion yn unol â'r Polisi Rhestru hwn. Bydd hyn yn dibynnu ar gydymffurfiaid y partïon mewn achos (yn bersonol neu bartïon a gynrychiolir) â holl arferion, gweithdrefnau a Gorchmynion y Llys Gwarchod. Rhaid i'r partïon fod yn ymwybodol o unrhyw ofynion y Llys o ran Cyfarwyddiadau Ymarfer, Rheolau neu ofynion lleol eraill.

Mae'r Llys hefyd yn darparu nodyn canllaw defnyddiol COP GN5 'Coming for a Hearing at the Court of Protection' – mae hwn ar gael yn www.gov.uk (chwiliwch o dan 'Court of Protection') neu gan staff y llys.